

Zvlášť účtované léčivé přípravky a signální výkony spojené s jejich podáním

VERZE 2026-03.01

Metodický popis

Autorský kolektiv:	Jan Habětínek ¹ , Michal Vysoudil ² , Marek Sejval ¹ , Zdeňka Veselá ¹ , Luboš Matys ¹ ¹ AstraZeneca Czech Republic s.r.o. ² Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR
Recenzenti:	
Datum vytvoření dokumentu:	08.09.2025
Datum poslední aktualizace:	26.06.2026
Datum vyjádření pověření pro ochranu osobních údajů UZIS:	15.09.2025
Datum schválení poradou vedení UZIS:	18.09.2025
Typ výstupu:	Otevřená data
ID výstupu:	NR-04-85
Klíčová slova:	NRHVS, Národní registr hrazených zdravotních služeb, léčivý přípravek, kód SÚKL, ATC klasifikace, veřejné zdravotní pojištění, zvláštní úhrada, signální výkon
EuroVoc:	léčivý přípravek, státní zdravotní služba
Citace:	Habětínek J., Vysoudil M., Sejval M., Veselá Z., Matys L. Zvlášť účtované léčivé přípravky a signální výkony spojené s jejich podáním. <i>Národní zdravotnický informační portál</i> [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR a Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2025. Dostupné z: http://www.nzip.cz/data/2514-zvlast-uctovane-lecive-pripravky-signalni-vykony-otevrena-data . ISSN 2695-0340.
Datová sada dostupná na:	http://www.nzip.cz/data/2514-zvlast-uctovane-lecive-pripravky-signalni-vykony-otevrena-data
Kontakt:	analyzy@uzis.cz

1 Popis datové sady

1.1 Primární cíl

Cílem datové sady je přinést každého čtvrt roku detailní údaje o vykázaném objemu vybraných zvlášť účtovaných léčivých přípravků v České republice na základě dat o preskripci z dat zdravotních pojišťoven. Datová sada slouží jako další zdroj pro sledování vykázané péče s detailem na spotřebu dle jednotlivých pojišťoven a přiřazení spotřeby k jednotlivým indikacím. Výsledky jsou vyjádřeny v počtech uhrazených balení včetně informací o zvláštních úhradách a signálních výkonech, které jsou spojeny s podáním konkrétních léčivých přípravků, a to za poslední dva roky. Údaje v posledním uvedeném roce zahrnují pouze uzavřená čtvrtletí (nemusí se tedy jednat o kompletní rok).

1.2 Základní informace

V rámci zveřejňování dat z Národního registru hrazených zdravotních služeb (NRHZS) vznikla datová sada přinášející podrobnou stratifikaci dat, která umožní analýzu trendů v preskripci léčiv, hodnocení nákladů na léčbu a identifikaci vzorců užívání vybraných zvlášť účtovaných léčivých přípravků v závislosti na diagnózách a ATC skupinách.

Počty jsou členěné podle měsíce a roku podání (aplikace) léčivého přípravku, diagnózy, pro kterou byl léčivý přípravek předepsán, diagnózy dokladu (hlavní diagnózy), zvláštní úhrady, a především signálního výkonu spojeného s podáním léčivého přípravku, umožňujícího sledovat konkrétní indikaci, a to vše ve formě agregovaných dat na úrovni jednotlivých SÚKL kódů. Smyslem agregace je zmenšit velikost dat při zachování informace o objemu vykazované péče. Datová sada vzniká v souladu s národní metodikou tvorby otevřených dat a je dostupná v národním katalogu.

Názvy pro jednotlivé kódy SÚKL a další parametry léčivých přípravků jsou k dispozici v [seznamu léčivých přípravků SÚKL](#). Názvy jednotlivých signálních výkonů jsou k dispozici v [číselníku zdravotních výkonů](#).

Z technického hlediska vzniká tato datová sada kombinací údajů z datové větvy AB (hlavičky dokladů o poskytnutých zdravotních službách) a datové větvy AC (řádky těchto dokladů s údaji o jednotlivých poskytnutých zdravotních službách) dle [Datového rozhraní NRHZS](#)

1.3 Interpretace a informační hodnota

Datová sada je odvozena z dat Národního registru hrazených zdravotních služeb (NRHZS), který obsahuje data o vykázaných zdravotních službách hrazených z veřejného zdravotního pojištění.

Absolutní počty uhrazených balení přináší základní přehled o spotřebě léčivých přípravků, jejich interpretace může být ovlivněna změnami v dostupnosti léčiv, změnami v terapeutických postupech nebo změnami v indikačních kritériích. Data o zvláštních úhradách poskytují informace o specifických režimech úhrady léčiv. Diagnostické kódy (signální výkony) umožňují propojení spotřeby léčiv s konkrétními onemocněními, což je klíčové pro farmakoepidemiologické analýzy.

Do datové sady byly zahrnuty signální výkony z výše uvedeného číselníku zdravotních výkonů, které jsou spojené s podáním konkrétního léčivého přípravku (ATC skupiny) a zároveň obsahují informaci o indikaci, případně signální výkony, které zahrnují informaci o tom, že lék byl podán v režimu § 16 zákona o veřejném zdravotním pojištění. Zahrnuté signální výkony se mohou v čase měnit a datová sada by měla reflektovat případné doplňování nových kódů do číselníku výkonů.

Datová sada vychází z ATC skupin, které jsou spojeny s vybranými signálními výkony (kód ATC skupiny je uveden v názvu výkonu). Do datové sady jsou zahrnuty všechny vykázané léčivé přípravky z těchto ATC skupin, bez ohledu na skutečnost, zda s nimi byl vykázan i jeden ze signálních kódů, a to kvůli získání informace o celkovém objemu vykázaných léčivých přípravků. Ostatní ATC skupiny, tedy ATC skupiny, které nelze s vybranými signálními kódy spojit, nejsou v datové sadě obsaženy.

Při přechodu na nižší úroveň detailu (např. pro souhrn jednotlivých SÚKL kódů za rok) lze počty uhrazených balení počítat.

1.4 Informační limity

Data za poslední uvedené čtvrtletí, tedy časově nejnovější tři měsíce, se při další aktualizaci pravděpodobně částečně změní (nemusí platit pro všechny léčivé přípravky), např. vlivem dohlašování vykázané péče. S ohledem na požadavky uživatelů zdravotnických dat o co nejaktuálnější data, datová sada tyto údaje obsahuje, jen je třeba brát na toto omezení zřetel.

Data o zdravotních službách mimo veřejné zdravotní pojištění (samoplátci, připojištění) nejsou v datové sadě k dispozici.

1.5 Příklady použití

Typickým příkladem využití dat je sumarizace vykazování léčivého přípravku a jeho další rozbor za použití dostupných kategorizací.

1.6 Ochrana osobních údajů

Datová sada je připravována v souladu se zákonem 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §73 odst. 8 a zákonem 110/2019 Sb. §16.

1.7 Klíčová slova

NRHVS, Národní registr hrazených zdravotních služeb, léčivý přípravek, kód SÚKL, ATC klasifikace, veřejné zdravotní pojištění, zvláštní úhrada, signální výkon

1.8 Klasifikace dle EuroVoc

léčivý přípravek, státní zdravotní služba

2 Technická charakteristika

- Periodicita aktualizace: 4x ročně
- Formát datové sady: csv
- Počet záznamů: 21 589
- Počet popisných atributů: 11
- Velikost: 1,319 MB

3 Zdroj dat

Zdrojem dat pro datovou sadu je databáze Národního registru hrazených zdravotních služeb (NRHZS), která je ve správě ÚZIS ČR dle zákona 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §77a.

4 Agregace a transformace dat

Datová sada obsahuje agregované počty uhrazených balení léčivých přípravků. Datum podání léčivého přípravku je převedeno na rok a měsíc.

5 Atributy datové sady

1. Rok

- Název parametru: rok
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: rok podání (aplikace) léčivého přípravku
- Možné hodnoty: rok zahrnující poslední uzavřené čtvrtletí a jeden předchozí rok

2. Měsíc

- Název parametru: mesic
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: měsíc vydání nebo podání (aplikace) léčivého přípravku
- Možné hodnoty: od 1 do 12

3. Kód SÚKL léčivého přípravku

- Název parametru: kod
- Datový typ: string
- Popis parametru: kód SÚKL dle seznamu léčivých přípravků SÚKL
- Možné hodnoty: viz [seznam léčivých přípravků SÚKL](#)

4. Kód ATC skupiny léčivého přípravku

- Název parametru: ATC
- Datový typ: string
- Popis parametru: kód ATC skupiny dle číselníku platného v době vykazání léčivého přípravku
- Možné hodnoty: viz [číselník ATC skupin](#)

5. Zdravotní pojišťovna

- Název parametru: pojistovna
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: kód zdravotní pojišťovny, která léčivý přípravek uhradila
- Možné hodnoty:
 - 111 – Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky
 - 201 – Vojenská zdravotní pojišťovna České republiky
 - 205 – Česká průmyslová zdravotní pojišťovna
 - 207 – Oborová zdravotní pojišťovna zaměstnanců bank, pojišťoven a stavebnictví
 - 209 – Zaměstnanecká pojišťovna Škoda
 - 211 – Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra České republiky
 - 213 – RBP, zdravotní pojišťovna

6. Příznak zvláštní úhrady

- Název parametru: ZVLU
- Datový typ: string
- Popis parametru: příznak zvláštní úhrady, je-li k dispozici
- Možné hodnoty:
 - B – KOD představuje úhradu (UHR3) VILP
 - C – KOD představuje úhradu (UHR2) VILP
 - D – KOD představuje úhradu (UHR1) VILP
 - E – KOD představuje úhradu (UHR4) VILP
 - F – KOD představuje úhradu (UHR5) VILP
 - G – KOD představuje úhradu (UHR6) VILP
 - H – KOD představuje úhradu (UHR7) VILP
 - I – KOD představuje úhradu (UHR8) VILP
 - J – KOD představuje úhradu (UHR9) VILP
 - K – KOD představuje úhradu (UHR10) VILP
 - T – Požadavek na třetí úhradu
 - X – Schválení revizním lékařem, pokud KOD je uveden v číselníku a má UHR1 = 0
 - Z – Požadavek na druhou úhradu

7. Diagnóza dle MKN-10

- Název parametru: diagnoza_polozky
- Datový typ: string
- Popis parametru: kód MKN diagnózy, pro kterou byl léčivý přípravek vykázan, může se lišit od diagnózy dokladu (hlavní diagnózy)
- Možné hodnoty: viz [klasifikace MKN-10](#)

8. Hlavní diagnóza dle MKN-10

- Název parametru: diagnoza_dokladu
- Datový typ: string
- Popis parametru: kód MKN hlavní diagnózy, která odpovídá diagnóze dokladu
- Možné hodnoty: viz [klasifikace MKN-10](#)

9. Signální výkon

- Název parametru: signalni_vykon
- Datový typ: string
- Popis parametru: atribut signálního výkonu (kód) vykázaného společně s léčivým přípravkem slouží ke zpřesnění identifikace konkrétní indikace, jelikož kód diagnózy může obsahovat více indikací, je-li k dispozici
- Možné hodnoty: viz [číselník zdravotních výkonů](#)

10. Signální výkon v režimu §16

- Název parametru: paragraf_16
- Datový typ: string
- Popis parametru: atribut signálního výkonu (kód) vykázaného společně s léčivým přípravkem slouží k poskytnutí informace, že lék byl podán v režimu §16 zákona o veřejném zdravotním pojištění (tedy uhrazen ze zdravotního pojištění, i když běžně z něj hrazen není), je-li k dispozici
- Možné hodnoty: viz [číselník zdravotních výkonů](#)

11. Počet uhrazených balení

- Název parametru: mnozstvi
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: suma uhrazených balení léčivých přípravků v daném roce a měsíci

- Možné hodnoty: kladné reálné číslo